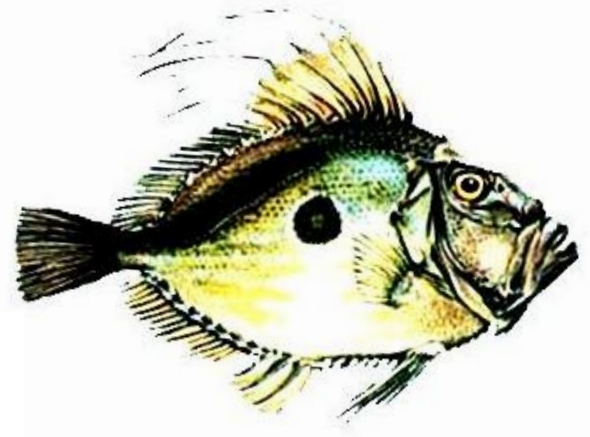

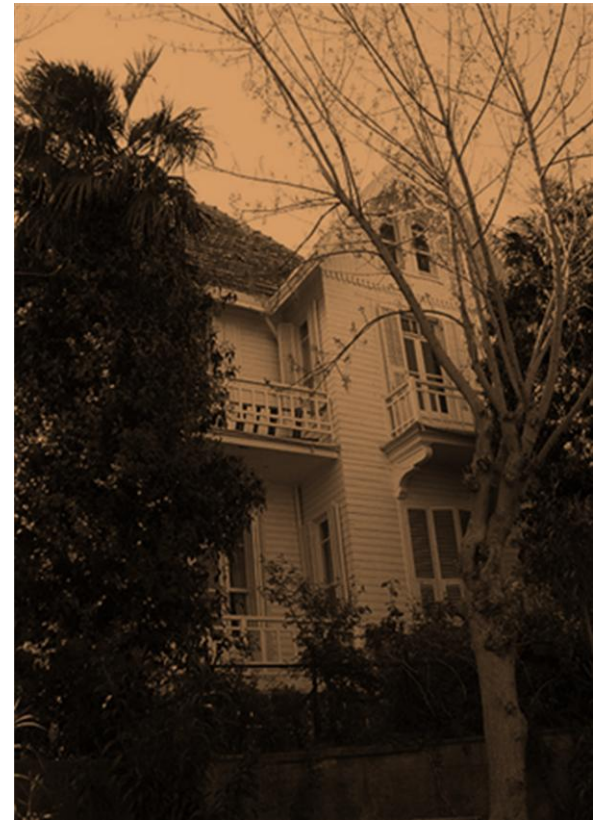
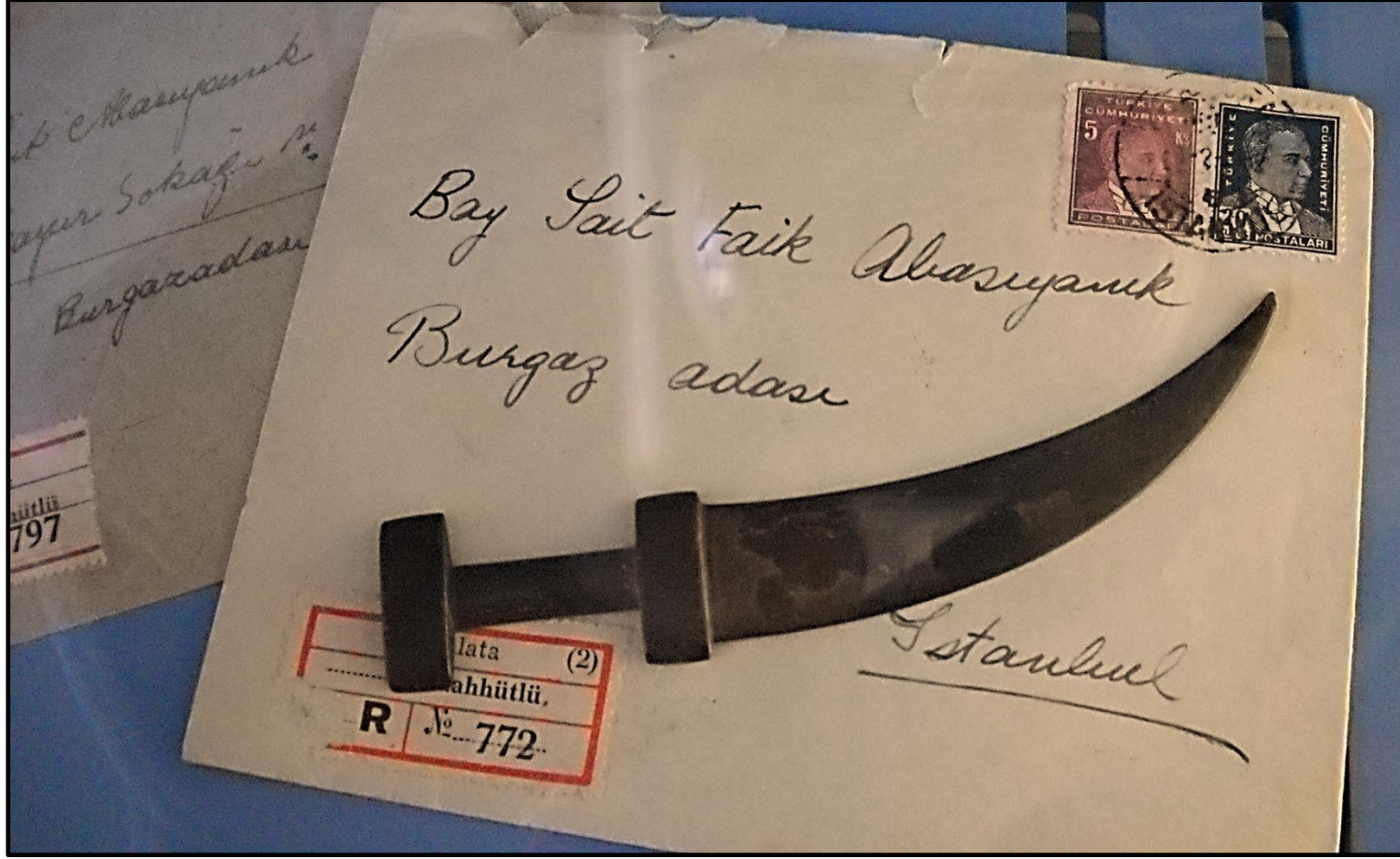
ÇAKIR

Hikâyeci

Sait Faik Müzesi'nin -Yeniden- Açılışı için!

11 Mayıs 2013, KALPAZANKAYA/Burgaz Adası

Şu karşıki sandalı görüyor musunuz? Bakın sahile yaklaşıyor. Onu yürüten şey nedir? Kürekleri değil mi? Ya şu uçan martılar! Kanatları yolunsa artık uçabilirler mi? Düşünce de böyledir. Dört duvar arasında kapatılmak istenirse kanatsız kuş, küreksiz sandal oluverir ve bütün manasını kaybeder.

Sait Faik Abasıyanık (Akşam Gazetesi, 1949)

(...)Kalktı, aynada yüzüne baktı.. Bir şeyciği yoktu. Hatta yanakları şimdi kızarmıştı bile. "Demim nasıldım kimbilir?" dedi. Oda'nın eşyası yerlerinde yer etmiş gibiydiler. Korkunç, zalim yabancılıkları geçmişti. Deminki gibi tamtam çalarak üstüne üstüne yürümüyorlardı. Mantosunun cebinde bir gazete bulunduğunu hatırladı; alıp tekrar karyolaya uzandı. Gazeteyi okumaya başladı. Kelimelerin mânalarını elbet biliyordu ama bir türlü birbirleriyle birleşince bir anlam alamıyorlardı. Her kelime ayrı ayrı, resim gibi kafasında canlanıyor, ama ötekisiyle birleşmiyordu.(...)

Sait Faik Abasıyanık
"Kayıp Aramıyor" adlı romanından...

İSTANBUL DESTANI'NDAN...

(...)
İstanbul deyince aklıma Sait Faik gelir
Burgaz adasında kıyıda
Mavi gözlü bir çocuk büyür döne döne
Mavi gözlü bir ihtiyar balıkçı gencilir küçülür
İkisi bir boya geldi mi Sait kesilirler
Bütün İstanbul'u dolaşırlar elele başbaşa
Ana avrat küfrederler uçan kuşa eşe dosta
Sivriadada da martı yumurtası toplarlar çilli çilli
Ziba mahallesinde gece yarısı
Sabaha Galata'dan geçer yolları
Maytaba alacakları tutar kahvede
Zararsız bir deliyi
Ula Hasan derler gazeteyi ters tutaysun
Çaktırmadan gazetesini tutuştururlar fakirin
Sonra oturup sessizce ağlarlar

İstanbul deyince aklıma
Sait Faik gelir
Taşında toprağında suyunda
Fakirin fukaranın yanbaşıda
Bir kalem bir bilek bilendikçe bilenir
Kıldan ince kılıçtan keskin
Hep iyiden güzelden yana
Hep kimsesizlerin

İstanbul deyince aklıma
Said'in son yılları gelir
Hey Allahım en güzel çağında Said'e
Dört beş yıl ömrün kaldı denir
Sait Sait olur da nasıl dayanır
Mavi gözlü çocuk boşverir ölüm haberine
İhtiyar balıkçı pis pis düşünür
Bir zehir yeşilidir açılır
Bir yeşil ki ciğerine işler adamın
Bir yeşil ki kasıp kavurur
Küçük mavi çocuk
İhtiyar balıkçı
Ve dilimize bulaşan zehir yeşili
İstanbul çalkalandıkça bu denizlerde dipdiri
Dilimiz yaşadıkça yaşasın Said'in şiiri
(...)

Bedri Rahmi Eyüboğlu

Darüşşafaka Cemiyeti'nin 2009'da başlattığı restorasyon ve güçlendirme çalışmaları nihayet sona erdi ve yaklaşık dört yıl kapalı kalan Sait Faik Müzesi önceki gün tekrar ziyarete açıldı. Açılış öncesi Adalar Belediyesi ve Darüşşafaka Cemiyeti işbirliğiyle Sait Faik'i Anma Etkinliği düzenlendi. Burgazada İskeleyi önünde, Sait Faik heykeli etrafında toplanan kalabalıkla birlikte usta öykücünün Çayır Sokak No:15'te bulunan müze-evine yüründü.

Açılışta Sait Faik ve Darüşşafaka arasındaki ilişkiye değinen Darüşşafaka Cemiyeti Yönetim Kurulu Başkanı Talha Çamaş, Sait Faik'in annesi Makbule Abasıyanık'ın vasiyetinde belirttiği "Sait Faik Hikâye Armağanı'nın sürdürülmesi" ve "1959 yılında açtığı Sait Faik Abasıyanık Müzesi'nin yaşatılması" şartlarını 1964'ten bu yana yerine getirdiklerini anlattı. 2009'da ahşap köşkün güçlendirilmesi gerektiğini tespit ettiklerini söyleyen Çamaş, çalışmaların köşkün orijinal dokusunu bozmadan, büyük bir özenle yürütüldüğünü ifade etti.

AKŞAM Gazetesi, 13 Mayıs 2013

Kalpazankaya’da “Biz”

Fotoğraf: Adalar Postası’ndan ADI.CADI.KADIN

SAİT FAİK’İN SİVİLLİĞİ ÜZERİNE...

Sait Faik’in nevi şahsına münhasır oluşu çok önemlidir. Sait Faik’in bu topraklarda bütünsel bir öncülü ya da ardılı olmadığına inanıyorum. Özellikle de fasonluktan -hatta fasonlukla- kırılmış ya da çözülmüş günümüz edebiyat ortamını aklıma getirdiğimde böyle düşünüyorum. Fakat bununla birlikte, hem “anlatıcı ya da işaret edici” hem de “anlatılan ya da işaret edilen” açısından şu aktarımı ve devridaimi unutmamalıyız; başka nevi şahsına münhasır “sıkı insanlar” var, olmuştur! Hatta tamlamanın başından rahatlıkla “sıkı”yı atabiliriz artık; sadece “insan” da diyebiliriz! İşte, bugün, söz konusu bu nevi şahsına münhasırları, “insan”ları Sait Faik’in ardılı ya da devamı sayabiliriz. Örneğin; Ece Ayhan Çağlar bu “insan”lardan biridir. Ece Ayhan “ikinci yeni” şiir akımının köklerini Sait Faik’in “Alemdağ’da Var Bir Yılan” adlı kitabına ve Dağlarca’nın “Çocuk Ve Allah” adlı kitabına bağlar. Çoğu yazısında ve yaklaşımında Sait Faik’i bir şair olarak tanımlar. Zaman zaman ince bir ayrıntıyla “Cins Şair” der Sait Faik adlı “Çakır Hikâyeci” için... Peki ya Dağlarca? İlginçtir, Sait Faik 1949 yılında Akşam Gazetesi’ne verdiği bir röportajda şöyle söyler; “Gençler arasında pek beğendiklerim var. Meselâ Fazıl Hüsnü Dağlarca. Bence şair de hikâyeci gibi hakiki hayatı ve büyük kitleyi ifade etmelidir.” Anlaşılan Sait Faik birçok ezber çizelgesini, özellikle de endüstrileşmiş düşüncenin en önemli aracı ya da numarası olan “ayrım kıstaslarını” bozmuştur, bozmaktadır. Üzerine eğildiği tüm insanlık sorunlarında, hikâyelerindeki tüm tuşelerde, tüm karakterlerde, tüm durumlarda ve “kakışım”larda böylesi büyük bir başarıya ulaşmıştır. Bunu “toplumun içinde hukuki özgürlüğü olan biri gibi” değil de “doğanın içinde gerçek özgürlüğü arayan biri gibi” yapmıştır. Dünyanın öteki ucunda kendile ve özgürlüğüyle yanmış, insan olmuş bir “Alexander Supertramp” bence Sait Faik’le içsel olarak kardeştir. Tabii ki Ece Ayhan da öyledir. Kısacası, kördüğümleşmiş sıkı bir bağlama çekmek istiyorum meseleyi; “Dülger Balığı’nın Ölümü” adlı hikâyeye... Yani Dülger Balığı’yla özdeşleşmiş şu insanlığımıza... Çok açıktır ki Sait Faik kendini “insan” kılan farklılıkların yitmesinden, körelmesinden korkuyor... Hoyratlıktan ve kalabalıktan korkuyor; bu durumun insanlığı “insanlıktan çıkaracağını, suyunu, huyunu değiştireceğini, yavaş yavaş öldüreceğini” düşünüyor. En çok da “kalabalığın hoyratlığı”ndan korkuyor gibi geliyor bana. Dülger Balığı’na bir kimlik, sual-tında bir dünya yakıştırmasının nedeni de bu arayıştır. Mesela Sait Faik hikâyesinin hiçbir yerinde “Dülger Balıkları” dememiştir. Bir Dülger Balığı’nın “suyumuza alışması” Sait Faik için -kendisi adına- bir “canavar” yaratmak demek... Öyle ki tarih boyunca üzerinde ilerlenmiş bir yolun “öfke”yle ve “zorlama”yla silineceğini, başa dönüleceğini sezdirmeye çalışıyor. Yani “Homo Faber”, Sait Faik için korkutucu bir şey, bir canavar belki de... Tüm bunları “gidip-gelen” bir uzamda, sürekli yönelim değiştiren, “gidip-gelen” bir bakışla, suyun bir altına inerek, bir üstüne çıkarak anlatıyor. Sait Faik, “Dülger Balığı’nın Ölümü” hikâyesiyle kimin daha “özgür”, “insan” ya da “sahici” olduğunu arıyor, bu yönde salmıyor gibidir. Bazen onun hikâyelerindeki tüm karakterlerin, ele aldığı tüm sorunların “Dülger Balığı’nın hikâyesinde vücut bulduğunu, sınıdığını düşünüyorum.

ADABEYİ

BAZI ÖNEMLİ ADRESLER...

Her Yıl Yeniden Ölen Adam: Sait Faik
Bkz: <http://evvel.org/her-yil-yeniden-olen-adam-sait-faik>

Sait Faik için Yeditepe Dergisi (1 Haziran 1954)
Bkz: <http://evvel.org/sait-faik-icin-yeditepe-dergisi-1-haziran-1954>

Sait Faik için “Seçilmiş Hikâyeler” Dergisi (1954)
Bkz: <http://evvel.org/sait-faik-icin-secilmis-hikayeler-dergisi-1954>

Yeditepe Dergisi ve Sait Faik (1956)
Bkz: <http://evvel.org/yeditepe-dergisi-ve-sait-faik-1956>

Sait Faik’in Durumu
Bkz: <http://zaferyalcinpinar.com/k9.html>

(...)Tiyatronun bir tatil günüydü, pazartesi. “Sait Faik seni aradı,” dediler. Sait’i bulmak kolaydı Beyoğlu’nda ya Çiçek Pasajı’ndadır veya sinema girişlerinin birinde. Nitekim pasajda bulmuştum o gün. Kulplu kalın bardakla birasını içiyordu.

-Hayrola, dedim, beni aramışsın?

-Otur, dedi, bir piyes yazdım, onu anlatacağım sana.

-Piyes anlatılmaz okunur, dedim.

-Dinle hele sen, dedi, anlattı: Dekor bitpazarı veya bir eskici pazarı. Bir adam var işsiz güçsüz. Evde çoluk çocuk aç. Satacak bir şeyi kalmamış adamın. Bir yorganı kalmış sadece. Yorgan omuzunda pazara gelir adam. Önce fiyat veren çıkmaz yorgana. Sonra biri acır haline, bir fiyat biçer.

Adam,

-Satıyorum haraç mezat satıyorum, sattım! der, parasını alır omuzları düşük avucuna baka baka pazardan uzaklaşırken perde iner. Piyesin adı “Yorgan”.(...)

Cahit Irgat, 10.7.1968

“Çok Yaşasın Ölüler”

Haz: Turgut Çeviker, Notos Kitap,2011, ss.45-46

(...)

Orhan Veli aktarıyor:

«— Sait (Faik)’in piyesinde hareket var, lâf yok. Bir kelimelik konuşmayla da bitiyor. Böyle yağmurlu bir günde kalabalık bir caddede insanlar koşuyor. Beyoğlu olacak... Taksiler, hususiler, bağırان, çağırان, kadınlar, kızlar... deme gitsin... büyük bir kalabalık... İşte bu kalabalık arasından bir adam çıkıyor. Omuzunda bir tek yorganı... Ondan başka göze batır bir şeyi yok. Vitrinlere baka baka, sahnenin önüne doğru geliyor, sırtındaki yorganı indirip seyircilere doğru uzatıyor, hüznü bir sesle:

—Satıyorum... diyor.

Piyes de bitiyor.»

Mehmed Kemal

Acılı Kuşak, Toplum Yayınevi, 1967, s.26

“Çakır Hikâyeci” adlı özgür neşriyat, Sait Faik’in Müze-evi’nin 11 Mayıs 2013 tarihinde Burgaz Adası’nda gerçekleşen -yeniden- açılış anısına tasarlanmıştır. Çakır Hikâyeci, bir E V V E L (<http://evvel.org>) cakasıdır. E V V E L kapsamında yayımlanan “SAİT FAİK” başlıklı ilgililerin tümüne <http://evvel.org/ilgi/sait-faik> adresinden ulaşabilirsiniz.